

Katoličani po vesoljnem svetu se v polnem obsegu navedajo velikega pomena šole kot velevažne ustanove za poduk in vzgojo mladine. Zato se po vseh državah, kjer stanujejo, borijo za kristijanizacijo šole. Oster boj v tem oziru se sedaj vrši v Nemčiji, kjer se katoličani neizprosno borijo za vzgojne pravice staršev, ki zahtevajo konfesionalno (versko) šolo. Tudi v naši državi se bliža čas, ko bo šolski zakon stopil v razpravo. Ako bodo vsi katoličani v naši državi stopili na branik za versko-moralno vzgojo mladine, ki je z jamčena edino-le v krščanski šoli, potem ni dvoma, da bodo naše zahteve zmagale.

Ob grobu slovenske prosvetne organizacije na Goriškem.

Končno smatram za svojo dolžnost, da se na obč. zboru Prosvetne zveze spominjamo tistih naših bratov, katerim luč narodne izobrazbe in prosvete ne sme več svetilni, ker jo hoče s silo pogasiti in zatreti nestrpni italijanski fašizem. Prejšnja leta nas je na občnem zboru razveselil pozdrav slovenske prosvetne organizacije iz Gorice. Sedaj je ta pozdrav izostal, ker je fašistovska zagrizenost uničala slovensko kulturno organizacijo, ki je leta 1926 štela 158 prosvetnih društev, med njimi 29 mladeniških in 45 dekliških zvez. Vsa ta društva so vzorno delovala na prosvetnem in verskem polju ter prinesla obilno sadov, kakoršni so obljubljeni samo nesebičnemu, požrtvovalnemu, z mučeništvom združenemu delu. Sedaj je to lepo delo nasilno presekan, fašisti so prosvetna društva razpustili in njih lastnino, če ne razdeljali, po večini konfiscirali. Z mesecem oktobrom so fašisti podpisali zadnje mrtvaške liste prelepi prosvetni organizaciji na Goriškem. Ob Vseh svetih so zasuli zadnji grob. Iz tega groba pa nam doni nasprotni obupni klic naših bratov: »Morituri vos salutem.« Mi jim danes ta obupni pozdrav vračamo z iskreno željo, naj bi se vsaka slovenska družina na Goriškem in Tržaškem pretvorila v prosvetno organizacijo zlasti za mladino in ono deco, ki jo hoče potujčiti italijanska državna šola. Rešiti slovensko deco ter jo ohraniti slovenskemu narodu: to mora biti glavna naloga naših bratov v Italiji. Ako se to posreči, bo kmalu prišel čas, ko bo slovenska prosvetna organizacija na Goriškem zopet vstala iz groba.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Veseljje nad pogodbo s Francijo je po vsej državi prav velikansko. Saj je z njo zasiguran trajen mir, da bode naša država zdaj tem lažje šla na delo za notranjo ureditev države in rešitev gospodarske krize.

1600 vagonov žita za bedne kraje. V skupščini je vladna večina, v kateri je naša SLS, sklenila pozvati vlado, da naj 1600 vagonov žita, ki je na državnem posestvu v Belju, proda po najugodnejših cenah za one kraje naše države, kjer vlada lakota radi suše.

500 milijonov za regulacijo rek: Regulacijo naših velikih rek bo vzela naša vlada resno v roke. V ta namen se bo najelo 500 milijonov dinarjev posojila na dolgo dobo let in se bodo s tem denarejem začele regulirati reke: Sava, Drava in Mura.

Zakon za izjednačenje davkov mora vlada predložiti narodni skupščini do 20. novembra. Torej je vse vpitje nasprotnikov, da je sedanja vlada zoper zjednačenje davkov, gola laž in varanje ljudi.

Delo Radič-Pribečičeve zveze: skupaj večerjata, skupaj pijeta, skupaj zabavljata, to je vse njuno delo. Beograd se jima smeji, Hrvati pa bodo še kleli te svoje dične zastopnike.

Naša društva.

Gornja Sv. Kungota. V nedeljo 13. novembra smo se zbrali po sv. maši v društvenem prostoru, kjer je predsednik društva na kratko razložil ves križev pot naših zaslužnih bratov na Primorskem, nakar smo sklenili resolucijo: Zborovalci, zbrani na protestnem shodu dne 13. novembra 1927 v Gornji Sv. Kungoti, dvigajo svoj protest proti vsem nekulturnim krivicam, ki se gode nad našim narodom v Julijski Krajini, Zadru in Lastvu z zapiranjem narodnih šol, razpustom prosvetnih društev, zatiranjem tiska, preganjanjem duhovščine in učiteljstva, z nasilnim pretvarjanjem stoletja udomačenih krajevnih in lastnih imen, z uničevanjem privatne lastnine, kar vse se godi z vednostjo in privoljenjem cele oficijelne Italije. Jugoslovani ne morejo in nečejo nikdar pozabiti ali odreči se svojim bratom na Jadranu in v Julijskih gorah, kajti nobena državna meja ne more ločiti in izbrisati kulturnega, narodnega, jezikovnega in krvnega sorodstva.

Hajdina pri Ptuj. V dnevi 19. in 20. novembra priredi tukajšnja Dekliška zveza v proslavo petletnice svojega obstoja slavnostne »Materinske dneve« z naslednjim vsporedom: 1. dan 19. novembra: Ob sedmih sv. maši in pridiga. Pridigar vlč. g. župnik Skuhala. Ob pol devetih: otvoritveni govor v Društvenem domu. Od desetih do desetih predavanje: »Žena in družina.« Govori č. g. kaplan Verbanjšak. Od 10. do 11. ure predavanje: »Veliki osebni ideali krščanskih žena«, govori gdč. Stupca iz Maribora. Od 11. do 12. ure predavanje: »Higiiena in materina dolžnost v slučaju bolezni v hiši«, govori zdravnik g. dr. Jankovič iz Maribora. Od 12. do pol treh odmor. Od pol treh do pol štirih predavanje: »Materin vzgojni poklic«, govori gdč. Cilka Krekova iz Ljubljane. Od pol štirih do pol petih predavanje: »Stik doma s šolo in vstop otroka v življenje«, govori gdč. Stupca iz Maribora. Od pol pete in do pete ure: debata in sklep. Ob petih slovesne večerice in prilika za sv. spoved. — 2. dan 20. novembra. Ob šestih zjutraj rana služba božja s skupnim sv. obhajilom mater. Ob desetih pozna služba božja. Ob 11. uri skioptično predavanje. Ob dveh popoldne slovesne večerice. Ob treh popoldne slavnostna sklepna akademija v proslavo dr. Krekovega spomina. Na sporedu med drugim je tudi igra v dveh dejanjih »Mamici za god« in igra v treh

Demonstracije zavoljo Rapallo so bile po vsej državi velikanske. Marsikje so bili tudi spopadi med demonstranti in policijo, ki je hotela demonstracije preprečiti.

Slovenija dobi železnico na morje! Ena velikanska pridobitev za Slovenijo bo po zaslugi naše vlade železnica iz Slovenije na Jadransko morje. Proga bo šla preko Kočevja na Vrbovsko, kjer se pridruži železnici Zagreb—Sušak. V spomladi se bode začela že graditi. Za odpravo našega lesa in živine in sadja bo to velike koristi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija mori. Ker sta Francija in Jugoslavija sklenili znano pogodbo, je Italija vsa iz sebe in ne ve, kaj bi storila proti tej politiki, ki ji je naenkrat prečrtala njene črne račune. Musolini se je spozabil tako daleč, da je znak fašizma — sekuro — dvignil nad kraljevski grb in državno zastavo. Si naj pa doma ohladijo svojo vročo kri.

Grška hoče enako zvezo s Francijo. Ker ima Francija zdaj z Jugoslavijo posebno zvezo in tudi že z Rumunijo, hoče v to zvezo stopiti tudi Grška. Za Grško bi bilo to zelo dobro, toda do zdaj je bila še precej odvisna od Italije.

Bolgarija je v zadregi. Z ozirom na novo pogodbo med Francijo in Jugoslavijo, je Bolgarija prišla v zadrego. Kralj se je vrnil, vlada mirna sigurnost in bo zunanji minister najbrž odstopil.

V Rumuniji se še vedno pripravljajo zaradi prestola. Za Karola se je posebno izpostavil neki diplomat Manvilescu, ki pride zaradi tega pred vojaško sodišče. Princ Karl je izjavil, da se prestolu ne odpove, da pa noče z vojsko nastopiti za svoje pravice.

Nemčija plačuje. Da je Nemčija res premagana in da jo še zdaj tepe njena bojaželjnost, se pozna najbolj v tem, da mora Nemčija plačevati vojno odškodnino v visokih zneskih; letos ima v svojem proračunu 1.250 milijonov zlatih mark, kar znaša skoro že enkrat toliko kot naš državni proračun. Zato je v Nemčiji gospodarska stiska do skrajnosti huda.

V Rusiji preti nova revolucija. Že dalje časa se pripravljajo v Rusiji zoper zdaj vladujoče boljševike protirevolucija. Zadnja poročila pravijo, da se je ista že začela, da jo vodita Trocki in Zinovjev. Ako pride do tega, potem bo Rusija nekaj časa zopet hudo trpela, a morda jo to trpljenje — ozdravi. — Bog daj, ker narod je dober, le voditelje ima slabe.

Kaj je novega?

Shod SLS za mesto Maribor. Danes v četrtek, ob 8. uri zvečer se vrši v dvorani Zadruga gospodarske banke shod SLS za Maribor. O zunanji politiki bo podal poročilo g. nar. poslanec dr. Josip H o h n j e c, o notranje-političnem položaju g. poslanec Franjo Ž e b o t, o delovanju SLS pri mestni občini g. župan dr. Josip L e s k o v a r.

Vlom v župnišče pri Sv. Magdaleni v Mariboru. V župnišče je vlomil v noči od srede na četrtek ob 9. na 10. t. m. do zdaj še neznan, a zelo prefrigan vlomilec. Vlomil je skozi okno z vrta na ta način, da je prerezal šipo in sam odprl okno. V župniškovi pisarni je vse razmetal, vlomil v zaprte predale in pobral vse denar, kar ga je našel, okroglo 1300 Din.

Velik vlom. Na Tezmem pri Mariboru je delavsko konzumno društvo. V prodajalne prostore konzuma so vlomili doslej še neodkriti vlomilci in odnesli manufakturnega blaga za 14.331 Din.

Samomor in poskus samomora. Zadnji pondeljek zjutraj se je ustrelil v senca komaj 15 let stari učenec mariborske meščanske šole Martin Knuplež. Kmalu po prevozu v bolnico je izdihnil. Vzrok tega samomora je gotovo pomanjkljiva vzgoja. — Zadnje nedeljo zjutraj se je hotel obesiti pod mariborskim glavnim mostom 46 let stari Jakob Vertič. Samomorilca so še pravočasno odrezali z drevesa in ga predali v bolnico.

Blagoslovitev kapelice v Brestrnici. Nova kapelica v čast Srcu Jezusovemu se bo blagoslovila dne 27. novembra

dejanjih »Materina žrtev«. Ker so ti dnevi po svojem sporedu velevažni za vse ženstvo, zato vabimo vse ženske okoliške organizacije, da se zanesljivo udeležijo. Tudi v tehničnem oziru je za udeleženko vse pripravljeno. Zatorej, žene in dekleta od blizu in daleč, te dni vse na naš lepo Hajdino! — Pripravljalni odbor.

St. Ilj v Slov. goricah. Mladi navdušeni prosvetni delavci prirede v nedeljo, dne 20. novembra po večernicah v prostorih Slovenskega doma ljudsko žaloigro: »Mlinar in njegova hči«. Vabljeni domačini in sosedje!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Orlovski odsek obvešča vse prijatelje poštene zabave, da uprizori v nedeljo, dne 20. nov. ob 3. uri popoldne v Društvenem domu krasno 5. dejansko dramo »Mlinar in njegova hči«. — Ob tej priliki si lahko vsak poskrbi srečke orlovske stadionske loterije. V srečnem slučaju lahko zadenete krasne dobitke, kakršnih nima nobena loterija. Torej v nedeljo na svidenje sosedje in domačini!

Sv. Anton v Slov. goricah. Katoliško bralno društvo priredi v nedeljo, dne 20. novembra 1927 tombolo ali srečolov v društveni opekarni. Prodaja srečk in razdelitev dobitkov na licu mesta. Začetek ob 3. uri popoldne.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 27. t. m., ob treh popoldne v Slomškovi dvorani Finžgarjevo misijonsko igro v treh dejanjih »Indijski sifoti« in pretresljivo tridejansko igro »Spokornica«. Sodelujeta pevski in tamburaški zbor zopet z novimi komadi. Ker je čisti dobiček namenjen katoliškimi misijonom, se pričakuje še posebno obilna udeležba.

Sv. Pavel pri Prob. Tukajšnja Orlovska mladina uprizori v nedeljo 20. t. m. ob 3. uri popoldne in ob 8. uri zvečer v Društvenem domu v St. Pavlu veseloigro »Veleturist« (burka v 3 dejanjih). Prijatelji poštenega razvedrila uljudno vabljeni! Bog živi! Odbor.

popoldne ob treh. Istočasno se bo blagoslovil zvon za kapelico, katerega je daroval stavbenik Nassimbeni. Pri slovesnosti igra godba Katoliške Omladine iz Maribora.

Grozen požar. Med železniškima postajama Pragersko in Cirkovce ob progi proti Ptuj leži vas Sikole. V četrtek, dne 10. t. m. ob 3. uri zjutraj je padla iskra iz lokomotive brzovlaka v slamnato streho in zanelila ogenj. Ravno v noči od srede na četrtek je divjal po celem Ptujskem polju vihar, ki je podpihoval požar z neverjetno naglico. Do tal je pogorelo v Sikolah devet poslopij. Trem posestnikom je ogenj uničil vse poljske pridelke, pohištvo, obleko, gospodarsko orodje, zgorela je tudi živina, govedo in svinje. Na kraj nesreče so odbrzele te-le požarne brambe: Sikole, Gorica, Podova, Maribor, Ptuj in Cirkovce. Gasilci so delali z vso vnemo ter požrtvovalnostjo od tričetrt na štiri do šeste ure zjutraj. Posrečilo se je požar toliko omejiti, da ni pri močnem vetru pogorela prav do tal cela velika vas. Vasi na Ptujskem polju se bile zadnja leta večkrat in prav občutno udarjene od požarov.

Trčenje avtomobila z vozom. V sredo popoldne 9. t. m. se je na cesti pred Slovensko Bistrico pripetila težka avtomobilna nesreča. Osební avto Sl. št. I. 971 je srečal pred Slov. Bistrico kmečki voz, katerega je vodila kmetica Frangež. Ko je avto privozil vstric voza, se je konj nenadoma splasil, skočil v sredino ceste ter se zaletel v avto, ki ga je podrl na tla. Voz se je prevrnil, posestnica je odletela v jarek ter zadobila pri tem težje poškodbe, dočim je konj poginil.

Nastavitev cestarjev. V najslabšem stanju v celi mariborski oblasti so ceste na Koroškem. Za zboljšanje in popravilo koroških cest je oblasti odbor storil že veliko in je nastavljal dni tudi štiri cestarje, ki bodo skrbeli za popravilo cestnih zvez.

Požigalec na delu. Okrog Ljutomera se zadnje čase neprestano množe požari. Dogodilo se je že več slučajev, da je bil požar najavljen s pismom in pri dotičnem posestniku je nato res gorelo. Požigalec grozi v pismu po navadi, da hoče uničiti vse premožnejše posestnike. V sredo, 9. t. m. je zopet gorelo v Stročji vasi pri Ljutomeru. Požar je tudi tu bil že naprej najavljen. Štirim posestnikom je pogorelo popolnoma vse imetje, rešili so le nekaj malega. Da bi ne bilo gasilcev tako kmalu na mestu, bi bila cela vas v nevarnosti, da postane žrtev požara. Kmetje so radi teh požarov v neprestanem strahu, ker se dosedaj požigalca še ni posrečilo izslediti.

Velik požar v Prekmurju. Pretekli teden je divjal požar v Srednji Bistrici v Prekmurju in upeljal 6 hiš. Požar je bil tem hujski, ker je vlek silen veter in se je plamen naglo širil. Škoda je zelo velika.

Novice od Kapele pri Radencih. Prva novica je prav vesela. V nedeljo smo prisostvovali prav lepi domači slovesnosti. Vršila se je namreč poroka pridne, dobre družbenke, vrle mladenke Zemljičeve Francike iz Radenc, katero bodo zelo pogrešale vse naše katoliške organizacije od Marijine družbe do pevskega zbora, ker je bila povsod ena najmarljivejših sotrudnic. Za tovarišico si jo je izbral istotako vrlí mladenič Francišek Novak, ki je bil svoj čas tudi duša društvenega življenja pri Kapeli, a po s prav dobrim uspehom dovršeni vinorejski šoli nas je zapustil, da bi se priskrbel kot vinogradniški oskrbnik boljše bodočnost, kar mu iz celega srca želimo, dasi ga povsod doma pogrešamo. Na prijetni veseli gostiji so se dobrovoljni gostje spomnili tudi naših stradalajočih dijakov in tudi naših zatiranih bratov, trpinov v Primorju, ker je bil za nje ravno dinarski dan, ter so zbrali za oboje lepo vsoto po 180 Din, kar naj ljubi Bog vsem obilno poplača! Vrlemu mlademu paru pa želimo obilo sreče in božjega blagoslova na pot v novo življenje! — Druga novica pa je bolj žalostna. V petek zvečer je na Ptujski cesti vsled lahkomišelnosti nepredvidnosti 32 leten fant Franc Budja tako nesrečno skočil raz dirjačega avtomobila, da se je pri padcu ubil. Predvidnost v takih okoliščinah se lahkomišelnimi zlasti mladim ljudem posebno na srce polaga.

Predrzni tatovi. Dne 4. novembra so neznaní uzmoviči pri Sv. Barbari v Halozah vlomili pri oknu gostilne Rudolfa Debeljaka na borskem mostu ter odnesli cigarete za vred 10 dinarjev; dne 10. novembra pa je hotel ob 10. uri dopoldne neki hrvaški postopač iz Splita zlesti pod posteljo v kaplaniji

Za razvedrilo.

Rešitev ugank: Zjutraj po štirih, opoldne po dveh, zvečer pa po treh — to je človek kot otrok, kot odrasel in kot starček s palico. — Človeku je dobro samemu biti, če je — dedič. — Od Maribora do Celja jezdiš po glavni cesti, če solnce sije, vendar vedno le v senci, če jezdiš samo tam, kjer je senca, drugod pa greš peš.

Nové uganke: Ena, ki je nihče ne ugame: kaj je težje, 1 cent svinca ali 1 cent volne? — Kdo je dober, če je hud? — Katera ptica je golobu najbolj podobna?

Na kmetih. Gospa na letovišču reče kmetici: »Vaš fantek je pa zelo boječ!« — Kmetica: »To ima že od rojstva!« — Gospa: »Kako to?« — Kmetica: »Da si že na svet ni upal sam!« — Gospa: »Ne razumem!« — Kmetica: »No, on je eden od dvojkov!«

Pijanec vedno na dobičku. Gospod župnik so kregali Frančka-pijančka: »Glej, pijanča ti vendar krajša tvoje življenje!« — Franček-pijanček: »Gospod župnik, to nič ne škodi, pa sedaj vse po dvojno vidim, se pa zgliha!«

Doktor muzike. Z Dunaja je prišel doktor glasbe ali doktor muzike. Ljudje vedo, da imamo človeške in živalske doktorje, ali kaj naj dela doktor muzike, pa niso prav vedeli. Nekdo pa je stopil pred doktorja muzike neki človek in ga vprašal: »Ste vi doktor muzike?« — Doktor ponosno: »Seveda sem.« — Oni: »Potem pa prosim, da bi mi popravili to-le trompeto, ki jo je naš Franček potrl!«

Ni prav razumel. Učitelj fantku, ki se je kar s pritiskom prsta na nos useknil: »No, ali nimaš nobenega robca?« — Učenec: »Robec že imam, pa je čisto svež in ga ne smem pomazati.«

Kako ozdraviš kuro? Žena je potarnala moža: »Ti, ena naših kur ne nese nič več! Zaklati jo moram!« — Mož: »Ali misliš, da ji bo to kaj pomagalo?«

ANTON LEČNIK, URAR - ZLATAR - OPTIK
CELJE, GLAVNI TRG 4

Največja zloga ur, zlatne in srebrne očala, poročni prstani. Kupuje srebrne kroge po najvišji cen. 1501

Proti arteriosklerozii mozga in srca se z uporabo naravne Franc. Jožefove gorke vode doseže izpraznjevanje želodca brez vsakega napora. Specijalisti notranjih bolezni pričujejo o najboljšem uspehu Franc. Jožefove vode pri skoraj popolnoma izčrpanih ljudeh. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

pri Sv. Barbari v Halozah, ko je bil gospod kaplan baš za par trenutkov odsoten. Gospod kaplan je bil tokrat, čeprav sicer gostoljuben in ljubezniv napram tujcem, dokaj nevoljen nad tem vsiljivim obiskom. Dobro si je tujec prejel ogledal eelo situacijo, ker ga nihče ni videl priti v župnišče. Poklicani orožnik ga je odvedel v Ptuj pred pravico. Pozor pred takimi postopaki!

Za župnika fare Stoperce okraj Ptuj je imenovan č. g. kaplan Alojzij Pichler iz St. Ilja pod Turjakom. Čestitamo!

Javno vprašanje g. Leskovšču kot nosilcu in ostalim kandidatom kandidatne liste Združene gospodarske stranke (2 skrinjica) na Polzeli. »Ali je resnica, da v slučaju, da zmaga vaša stranka, dobi mesto občinskega tajnika gospod Metod Pegan. Sliši se, da se je sklenil za tozadevni dogovor med vami in g. Peganom. Neobičajna delavnost in trud g. Pegan za drugo skrinjico nam vzbujajo slutnje, da je ta govorica resnična ter da v resnici postoji takšen pakt. Prosimo odgovor! Več volilcev!

V pijanosti utonil. V četrtek 10. nov. zjutraj so potegnili v Laškem iz Lahomnice kovaškega mojstra in bivšega dolgoletnega rudarja Oberžana. Siromček se je zvečer napil žganja, ob Lahomnici je pa domov grede onemogel in zaspal. V temni noči se je nesrečno zgrudil v vodo in tako utonil.

Osemdesetletnik ubil 95 letno staro. Kakor poročajo iz Novega Sada se je v ubožnici v Futogu preteklo nedeljo izvršil uboj, ki je glede visoke starosti storilca kakor tudi njegove žrtve pač izredna redkost. V tamkajšnji ubožnici sta živel osemdesetletni Konrad Peter in 95 letna Magdalena Kamp, med katerima je večkrat prišlo do prepira. Tako tudi prešlo nedeljo. V jezi je Peller svojo nasprotnico udaril s palico s tako silo po glavi, da se je Kampova nezavestna zgrudila na tla in kmalu nato umrla. Osemdesetletnika je žandarmerija aretirala in izročila sodišču.

Truplo v gnojišču. Iz Beograda poročajo, da je v vasi Krajčevac kmet Miholjevič ubil svojo 70 letno staro mater. Truplo je razrezal na več delov in jih zakopal v gnoj. Slučajno je prišel na dan ta grozni zločin. Mitarja so izročili sodišču, kjer je izjavil, da je umoril svojo staro mater za to, da bi prišel do dediščine.

Orožniki ustrelili dva roparja. Roparja Peter Strujič in Zivojin Mitrovič sta že nad 10 let strahovala Požarevac v Srbiji in okolico. Oblasti so na njune glave razpisale 50.000 dinarjev. Orožnika postaja v Požarevcu je zvedela, da nameravata roparja napasti neko vas in je postavila močno stražo. Roparja sta res prišla. Orožniki so pričeli streljati in so oba zadeli. Strujič je bil takoj mrtev, Mitrovič se je pa spustil v beg in je pričel streljati na orožnike. V tistem hipu pa je nek orožnik vrgel za roparjem ročno granato, ki je eksplodirala in Mitroviča raztrgala. Pri roparjih so našli 2000 dinarjev.

Napad na duhovnika v cerkvi. V Sotirju v Bački je bogati veleposestnik Stefan Dočić med službo božjo prišel z lovsko puško in lovskim psom v pravoslavno cerkev in nastavlil puško na prsi duhovnika Dušana Stefanoviča ter ga pozval, naj prekine službo božjo ter se odstrani iz cerkve. Stefanovič je ves preplašen v mašnem oblačilu pobegnil iz cerkve v svoje stanovanje. Dočić je takoj hitel za duhovnikom v stanovanje in mu zopet nameril puško na prsi. Med tem so prihiteli kmetje in razorožili veleposestnika. Dočića so orožniki aretirali in izročili subotškemu državnemu pravdniku. Pravi vzrok tega napada ni znan, zdi se pa, da je obstajala stara politična mržnja med veleposestnikom in pravoslavnim duhovnikom.

»Ljudska samopomoč«, podporno društvo za slučaj smrti naznanja vsem svojim članom, da šteje z današnjim dnevom okroglo 900 članov. Glej današnji oglas na zadnji strani!

Gospodarstvo.

KRMLJENJE DOJEČIH SVINJ.

Največ dela in skrbi povzročata našim gospodinjam krmljenje doječih svinj. In to mnogokrat po nepotrebnem. Sedem, osemkrat leti gosposinjam vsak dan v hlev in krmi doječo svinjo. Poklada ji navadno topel napoj oz. oblogo in to povzroči naravno še več dela.

Naravno je, da zahtevamo od doječe svinje, da le-ta da čimveč mleka za pujske. Mlečnost svinje pa je odvisna od prirojene sposobnosti za dojenje in od krmljenja. Ako mlečnost ni prirojena oziroma podedovana, tudi najboljša krmljenje ni v stanju zvišati znatno in zadovoljivo množino mleka. Radi tega izberimo za pleme le pujske, ki so potomci dobre svinje — dojke!

Hrana za doječe svinje naj bo obilna in zadosti bogata na beljakovinah. Beljakovine so v krmilih najvažnejša snov za tvorbo mleka. Ako manjka teh, uporabi svinja beljakovino lastnega mišičja oz. mesa za tvorbo mleka in — žival hujša in mršavi vedno bolj in bolj. To žalostno dejstvo opazimo po mnogih naših kmečkih hlevih, v katerih najdemo svinje-dojke, suhe kot deska, z malo mleka in naravno tudi dovtetnejše za bolezn. Do takega shujšanja pa doječe svinje iz gospodarskih razlogov in iz razlogov dobičkanosti ne smejo nikdar priti. — Radi tega jim dajmo krmno, zadosti bogato na beljakovinah.

Osnovna krmna za svinje-dojke naj bo po leti detelja, po zim pa sirova razsekana pesa. Razun tega pa pokladajmo zadosti beljakovinskih krmil, predvsem žitnega zdroba, posnetega mleka (neposneto mleko ne vsebuje več beljakovin kot posneto!), ribje moke, mesne moke itd. Na podlagi poizkusov g. inž. Dornik-a je prav priporočljivo napraviti za dobo par tednov krmljenja mešanico žitnega zdroba in drugih težnih krmil. Napravi se na pr. mešanica iz: 60 kg ječmenovega zdroba, 25 kg ovsenega zdroba, 9 kg ribje moke, 5 kg mesne moke in 1 kg stolčene krede. Od te mešanice dobi doječa svinja po teži in velikosti 2 do 4 kg dnevno. Ako imamo posneto mleko, le-to lahko nadomesti del ribje in mesne moke. 0.20 kg te moke je enako redilno, kakor 4 kg posnetega ali celega mleka. Ribjo moko ima na razpolago Kmetijska družba v Ljubljani.

Navedeno zmes žitnega zdroba itd. pokladamo v obliki mrzlega napoja in sicer prvi teden trikrat, od drugega tedna pa samo dvakrat na dan.

Po temu načinu krmljenja si prihranimo mnogo, mnogo dela in tudi goriva in nazadnje boljše izkoristimo redilne snovi v krmi. — Izkušnja je pokazala, da svinji bolj hasne hladni napoj, kot topel. Pri hladnem napoju po leti tudi ni

nevarnosti, da bi se ostanki v koritu skisali. Napoj pospešuje mlečnost (vsem ostalim svinjam pa je pokladati žitni zdrob v sirovi in gosti, kašnatih oblikah). Obloga oz. napoj se napravi enostavno na ta način, da se tečna krmila pomešajo z hladno, čisto pitno vodo.

Izkušnja je nadalje pokazala, da je za razvoj pujskov najboljša, ako le-ti ostanejo pri svinji deset tednov in s. saj. Da se svinja razbremeni je pokladati pujskom od 3. do 4. tedna naprej toplo, posneto mleko (s posnemalnikom posneto!) kot napoj in ječmenov oz. pšenični zdrob v obliki mrzle, sirove kaše. Ako ni posnetega mleka (posneto mleko ima za pujske isto vrednost kot celo!), dajmo pujskom najprej hladni napoj iz navadne pitne vode in nato mrzlo kašo iz ječmenovega zdroba in ribje moke. Izkušnja je pokazala, da pujske mnogo bolje in močnejše izredimo, ako jih pustimo sesati do 10. tedna in jim kot priboljšek pokladamo le sirovo, mrzlo kašo iz ječmenovega zdroba in ribje moke — kakor pa pri našem običajnem načinu vzreje, ko pustimo sesati le do 6 tednov in pokladamo zraven kravje mleko. To mleko ima čisto drugo sestavo ko prašičje in dokazano je da povzroči pri pujskih drisko največkrat kravje mleko, ki ni prave sestave in ni več povsem sveže. Kako nevarna je za pujske driska ve iz lastne izkušnje vsaka gospodinja. O tem več pri drugi priliki!

Ako bomo svinjo krmili, kakor je poprej popisano, kljub 10 tedenskem dojenju ne bo shujšala, ampak se bo celo zredila ter bo dajala vedno zadosti mleka za pujske. Če doječa svinja zgubi tek in neha žreti je najbolje, da jo spustimo na prosto, v tekalističe ali na pašo. Zival raje in si v zemlji poišče sama ono, kar ji je najbolj koristno za redno prebavo. Redno spuščanje na prosto izredno ugodno vpliva na zdravje svinj. Slab tek in neješčnost popravi mnogokrat tudi manjša množina prsti, zidnega ometa, klajnega apna, ki ga pokladamo stalno prašičem. Izredno dobro vpliva na prebavo svinj tudi premog, ki ga grizejo prašiči s pravo slastjostjo in ki ga dajemo živalim od časa do časa. F. Wernig, Laško.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. V nedeljo, dne 27. t. m. priredi podružnica v učni sobi Vinarske in sadjarske šole predavanje o pretakanju vina. Predaval bo vinarski strokovnjak g. inž. Ivo Zupanič. Predavanju bo sledil prost razgovor o predmetu. K udeležbi se pozivajo vse udje podružnice, vabijo pa tudi vsi, ki se zanimajo za stvar. Zlasti mladina obojega spola naj ne zamudi prilike, da se kaj potrebnega in koristnega nauči. Pri tej priliki se tudi opozarja, da je treba najkasneje do 15. decembra plačati udnino (20 dinarjev) za Kmetijsko družbo, veljavno za leto 1928. Pobira se v trgovini Klajnshek in Penič, Vetrinjska ulica.

Tečaj za živinorejske inspektorje. 25. oktobra je bil na zagrebški univerzi otvorjen trimesečni pripravljalni tečaj za polaganje izpita za živinorejske nadzornike. V tečaj so se sprejeli agronomi in veterinarji, ki so dokazali najmanj petletno specialno prakso v živinoreji. Prijavilo se je iz cele države skupaj deset kandidatov, in sicer sedem agronomov in trije veterinarji. Po pokrajinah so 4 iz Hrvaške, 2 iz Bosne, in 2 iz Slovenije, 1 iz Dalmacije in 1 iz Vojvodine. Po narodnosti je 6 Hrvatov, 2 Srba in 2 Slovenca. Od agronomov so: Trije nastavniki na kmetijskih šolah, trije so pri oblastih in eden pri srezu. Vsi veterinarji so sreski veterinarski referenti.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem 11. nov. se je pripeljalo 90 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 120 do 150 Din, 7 do 9 tednov stari 180 do 220 Din, 3 do 4 mesece stari 350 do 400 Din, 5 do 7 mesecev stari 420 do 450 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 11.50 Din, 1 kg mrtve teže 15 do 17 Din. Prodalo se je 35 komadov.

Mariborski trg dne 12. novembra 1927. Trg je bil vsled prejšnjega dvodnevnega zelo slabega vremena slabo založen, pa tudi slabo obiskan, kajti kmetje so pripeljali le 11 z zeljnatimi glavami in drugo zelenjavo naloženih voz na trg. Perutnine in sadja je bilo malo, pač pa je padla temperatura (+2°C) privabila 60 slaninarjev v mesto. Tem pa so bile odkazane stojnice na Vojašniškem trgu, kateri je bil premajhen, pa tudi ni bil dobro urejen, kar je vzbudilo ne le pri slaninarjih, temveč tudi pri domačih mesarjih, preka-jevalcih in pri ostalem ljudstvu veliko nevoljo. Slaninarji so prodajali meso in slanino po običajnih cenah, domači mesarji pa govedino po 8 do 15 Din, teletino po 15 do 20 Din, svinjino pa po 17 do 22 Din za 1 kg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo komaj okoli 400 komadov na trgu. Cene so bile sledeče: piščancem 15 Din do 30 Din komad, kokošem 35 do 45 Din, racam in gosem 40 Din do 100 Din, puranom 60 do 120, domačim zajcem 7.50 do 30, golobom in glicam 25 do 35 Din za komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in cvetlice: Cene so bile krompirju 1 do 1.75 Din, čebuli 1.50 do 3 Din, česnu 10 do 14 Din 1 kg, glavni solati in endiviji 1 do 2 Din, zeljnatim glavam 1 do 4 Din komad, hrenu 8 do 10 Din, zeleni papriki 8 do 10 Din, paradiznikom 3 Din, kislemu zelju 4 Din, kisli repi 2 Din, surovemu maslu 36 do 40 Din, kuhanemu maslu 46 do 48 Din, čajnemu maslu 52 do 55 Din 1 kg, mleku 2 do 3 Din, smetani 12 do 14 Din liter, oljčnemu olju 22 do 26 Din, bučnemu olju 20 do 24 Din liter, sirčku 3 do 6 Din hlebček, jajcam 1.50 do 1.75 Din komad. Sadje: Cene so bile jabolkom 4 do 8 Din, hruškam 6 do 12 Din, orehom 10 D, luščenim 4 do 52 Din, grozdju 16 do 20 Din, mandeljnem 15 do 50 Din, maku 16 Din 1 kg, limonam 0.75 do 1.50 D. komad, kostanju surovemu 2 do 3 Din, pečenemu 6 Din 1 liter. — Cvetlicam, katerih je bilo pičlo, 0.25 do 6 Din, z lonci vred 15 do 50 Din za komad. — Lončena in lesena roba, katere je bilo tudi zelo malo na trgu, se je prodajala po 1 do 50 Din, brezove metle po 2.25 do 6 Din komad, koruzna slama po 25 do 35 Din vreča. — Seno in slama: V sredo, dne 9. t. m., so kmetje pripeljali 7 vozov sena in 3 voze slame na trg. Cene so bile senu 60 do 82.50 Din, slami pa 35 do 45 Din za 100 kg. — V soboto, dne 12. t. m., pa vsled prejšnjega slabega vremena ni bilo niti enega voza sena niti slame na trgu.

Sisačka rokodelska tovarna tamburice izdeluje najcenejše in najboljše tamburice po najnižji dnevni ceni IVAN BELČIČ, SISAČ. Zahtevajte ilustrovani cenik franko. 1448

Priporočljive knjige.

Koledarček Jug. Kmečke zveze za l. 1928 je izšel. Koledar ima kakor v prejšnjih letih tako tudi letos raznovrstno vsebino, primerno za vsakdanje potrebe naših kmetov. Poleg običajnih preglednih tabel je v koledarju cela vrsta krajših in za naše razmere važnih gospodarskih člankov, katere so priobčili naši kmetijski strokovnjaki. Važen je posebno članek o poslovanju hmeljarjev, ki ga je spisal g. ing. V. Sadar in ki navaja vse najpotrebnejše nauke za pravilno delo v hmeljarstvu, s katerim so se pričeli ravno v zadnjih letih naši kmetje zelo obširno pečati. Prav poučen je Wernigov članek o pravilnem in štedljivem gnojenju, posebno o pravi porabi umetnih gnojil, dalje članki iz sadjarstva, čebelarstva, živinozdravstva, metuljavost živine, ki se pri nas zelo razširja je tudi opisana v posebnem članku. Poleg strokovne kmetijske vsebine je v koledarju zanimivo poročilo o delu Prosvetne zveze in v koledarju so tudi za vse naše gospodarje in fante potrebna navodila za vojaško službo. Na željo naših kmetov ima koledar pridejati tudi pregled sejmov v Sloveniji. Koledar naše Kmečke zveze je bil doslej še vsako leto hitro razprodan in radi tega vabimo naše gospodarje in interese, da si ga čim prej naroče; cena koledarčka je tudi letos 10 Din, dobiva se ga lahko po naših knjigarnah ali pa se ga naroči pri Tajništvu Slov. ljudske stranke v Mariboru, Aleksandrova c. 6.

Knjiga o hvaležnosti. Spisal profesor Anton Kržič. Cena 25 Din. Knjiga se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. V lepi opremi je izšla te dni pomembna knjiga, ki je nismo niti v sanjah pričakovali — knjiga o hvaležnosti. »O hvaležnosti?« se začudiš in zmaješ z glavo, ker meniš, da bi se o vsem lažje pisalo ko o tem predmetu. In vendar! Pokojni Kržič, ki je napisal celo vrsto vzgojnih knjig in sestavkov, ki je vse svoje življenje posvetil vzgoji mladine in naroda, se je lotil težavnega, a hvalevrednega dela, katero bo, upajmo, rodilo bogate sadove iz roda v rod v veselje, zadovoljnost in srečo našega človeka. Legenda nam pripoveduje: Čednosti so se vrnile z zemlje k Bogu. Vse so priznajo kramljale med seboj, saj so bile dobre znanke. Samo dve, pri katerih bi človek pričakoval, da si morata biti še posebno znani, sta šli tiho kot nepoznani tujki druga poleg druge po nebeški cesti. Šele v nebesih ju dobri nebeški Oče predstavi drugo drugo: dobrota — hvaležnost! (Str. 42.) Pomembna knjiga, so Zvezde in cvetice. Pomembna in potrebna! Ne vem v naši vzgojni književnosti vrstnice, ki bi jo mogel bolj priporočati. Mladini in odraslim, otrokom in staršem, gojencu in vzgojitelju bo dobrodošla, pridigar in predavatelj bo rad segel po njej in zato bi ne smelo biti hiše, kjer bi si je ne omislili, sleherni šola in sleherni društvo bi si jo moralo naročiti za svojo knjižnico, ker knjiga o hvaležnosti bo kakor solnce, kamor pride: vse poživiti in prerodi. Zato vzemi jo v roke in jo beril!

Slovenski možje. Spisal dr. Avguštin Pirjevec. Mohorjeve knjižnice 20. zvezek. Založila Družba sv. Mohorja. Stane broš. 40 Din, vez. 52 Din. Kot nekak jubilej — dvajseti zvezek Mohorjeve knjižnice je izšla ta knjiga. Dr. A. Pirjevec ni imel lahkega dela, da je na skromnih 20 tiskanih polah opisal 80 mož, in vendar tako, da je pri vsakem povzel samo najvažnejše za pomen pri razvoju naše kulture, vse manj važno pa spretno izpustil. Ta knjiga je bila zelo potrebna, ko se zanimajo za našo preteklost tudi vsepovsod, ko tudi preprosti človek hoče vedeti, kaj in kakšni smo bili — v svojih možeh, ki so gradili z nesebično delavnostjo in z izrednimi talenti v najtežjih razmerah to, kar sedaj imamo in uživamo. Knjiga bi morala biti in smo prepričani, da bo, prvi užitek za prosvetne večere, najboljša prijateljica za dijaka, ki ponavlja literarno zgodovino, in za zrelega izobraženca, ki bi rad v naglici ponovil in si osvežil spomin na može in dela, ki so mu ga vsakdanje skrbi v poklicu že izbrisale. Zaeno pa krasi knjigo 76 lesorezov akad. slikarja M. Maleša. Tudi to delo ni bila igrača, ko je tako težko dobiti slike nekaterih mož. Vrežati v les človeško lice po naravi je tudi povsem kaj drugega. kot iskati značilnih potez na mrtvi, obledeli fotografiji. Kljub temu pa so nekateri obrazi izborni, vse nekaj drugega kot mrzli klišeji po fotografijah. Seveda — so tuintam nekateri, ki utegnejo manj ugajati, zlasti onim, ki so te može osebno poznali. Knjigo prav toplo priporočamo in opozarjamo ob tem 20. zvezku na Mohorjevo knjižnico, ki naj bi bila pač vsa društva, šole in knjižnice nanjo kar naročena. — Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Specialist za ženske bolezni in porod dr. BENJAMIN IPAVIC v Mariboru, Gosposka ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 15. do 16. (3.—4.).

Pisma iz domačih krajev

Tezno. Na splošno zadovoljstvo občanov in gotovo tudi vsega množičnega pri nas potujočega občinstva so zazarele 10. novembra zvečer na Ptujski cesti prvič lepe električne obločnice. Kaka dobrota je električna luč v splošnem in prav posebej še radi telesne varnosti dobra cestna razsvetljava, danes pač ni treba več povdarjati. To ve že vsak hribovec. Vsa čast občinskemu odboru na Tezno, da nam je omogočil sobno in cestno električno razsvetljava. Nujna potreba ene električne obločnice je še pri šoli, kjer je križišče dveh cest z izredno ostrim in nevarnim ovinkom. Ako dobimo še autobusno zvezo z mestom, potem se bode mo zavedali, da vendar nismo kje v Sibiriji, ampak v bližini zapadno-evropske civilizacije.

Marija Brezje pri Pobrežju. V nedeljo, dne 20. t. m., se vrši po sv. maši ob 10. uri v gostilni Zupan shod Pogrebne družba na Pobrežju. Vabljeni vsi prebivalci brez razlike iz Brezja, Zrkove in Dolgoš! Radi važnosti predmeta se računa na mnogobrojen obisk in številni pristop k temu novoustanovljenemu prepotrebemu društvu! Govorniki pridejo iz Pobrežja.

Smarteta ob Pesnici. Tu smo v nedeljo, dne 13. t. m. imeli spominsko prireditev »Rapalski dan« in sicer v šoli. Nastopali so učenci in domači pevski zbor. Gospod šolski upravitelj je z uvodnim nagovorom pojasnil zgodovino in pomen rapalskega dne. Nato je nastopila Harbova Nežika z deklamacijo »Roža mamina« in nas ganila do solz. Irena in Pepček sta nam pogumno podala pesmico »Bratci in sestrice«, istotako Ferkova Štefka pesem »Buči morje Adrijsko«. Zelo ganljivo je prednašala tudi Fanedlova Mimika pesem »12. no-